

er med Hensyn til Spørgsmaalet om Valgrettens Udstrækning. Forslaget udvider ganske vist Valgretten til alle, som ere ansatte til at svare Indkomsskat, og som Modsetning hertil inddeler det Valgerne i to Grupper; men Forslaget medtager ikke det, som var den udtrykkelige og fra begge Sider anerkendte Forudsætning for Inddelingen i to Grupper, nemlig at Valgretten og saa udstrækkes til dem, som bebo arealstatpligtige Lejligheder. Et afgørende Vilkaar i den Forstaelse, som maa siges at være naaet i Gjor, er hermed taget bort. De Motiver, som have ledet til, at man ikke har ment at burde foreslaa Valgrettens Udstrækning i det Omfang, som Udvalget havde anbefalet, findes angivne i den Skrivelse fra Magistraten, som er aftrykt som Bilag til Forslaget. Man fremhæver fra Magistratens Side, at for det første svares Arealstaten ikke direkte af Bejeren, idet Ejeren umiddelbart udreder Skatten, men dernæst, at man heller ikke i alle Tilfælde kan antage, at Arealstaten indirekte hviler paa Bejeren, hvad jeg allerede har udtalt og selvfølgelig erkender for rigtig. Dette er imidlertid nærmest principielle Betæneligheder, om man vil, hvilke det forekommer mig, at man i denne Sammenhæng ikke kan tillægge synderlig Betydning. Vigtigere er derimod de praktiske Indvendinger, som fra Magistratens Side gøres gældende mod en saadan Ordning. Man fremhæver, at det vil medføre Nødvendigheden af en fuldstændig Opmaaling af samtlige Huse, hvori der findes skattefri Lejligheder, hvilket vil kræve et betydeligt Arbejde og betydelige Udgifter, og man fremhæver endvidere, at en saadan Basis for Valgret vil være temmelig illusorisk, idet det i Virkeligheden vil være umuligt at holde Kontrol med den Befolkning, der bebør saadanne Smaalejligheder, og som hyppig flytter rundt maaske fra Maaned til Maaned; kort sagt, man fremhæver en Række praktiske Ulemper, som ville følge af at slaa ind paa den Vej. Jeg underkender i og for sig ikke Berettigelsen af disse forskellige Betæneligheder, skønt jeg ganske vist ikke er i Stand til at tillægge dem den Vægt, som Magistraten gør. At der kan være nogen Banfelighed ved at holde disse Valglisten i behørig Orden, erkender jeg; men nogen Umulighed erkender jeg ikke, at der er til Stede, selv om det kan koste en Del Omhu og Arbejde. Det, som for mig er Hovedsagen, er imidlertid det, at ved at bortskyde Valgretten for denne Klasse Vælgere borttager man et Grundlag for Forstaelse, som det efter min Overbevisning ikke vil være let at remplacere med et andet Grund-

lag. Man vil endog ikke uden Tvivl kunne gøre gældende, at den Ordning, som denne Lov vilde bringe, vilde være endnu ugunstigere med Hensyn til de mindre bemidlede, de brede Lags Indflydelse paa Borgerrepræsentantvalgene, end den nuværende Ordning er. For Tiden er det, som jeg sagde før, mellem 22 og 23,000 Mand, der have Valgret; de Vælgere, der udgøre den større Halvdel, altsaa henimod 12,000, ville være i Stand til at beherske Valgene og besætte Borgerrepræsentantspladserne. Ifølge den her foreslaede Ordning udvides Valgretten med omtrent 40 pCt. Vælgerens Antal vil blive ca. 31,000; men udaf disse 31,000 foreslaar man, at en Femtedel, altsaa lidt over 6,000 Vælgere, skal vælge først den ene Halvdel og dernæst deltage efter Forholdstal i Valget af den anden Halvdel. Altsaa disse højtbesattede ca. 6,000 Vælgere ville kunne besætte $\frac{2}{5}$ af hele Forsamlingen, medens der hidtil har været krævet et Antal af 12,000 for at beherske Valgene, vil nu et Antal af 6,000 kunne besætte 3 Pladser mod 2 i Repræsentationen. I Virkeligheden kan man ikke uden Tvivl gøre gældende, at dette Forslag vilde medføre en yderligere Centraliseren af Magten i en endnu snævrere Kreds, end Tilfældet er nu. Medens man formelt ved at holde sig til den direkte Skatteydelse kan siges at være i Overensstemmelse med den Ordning, som findes i Købstæderne og Landsognene, idet det ogsaa der er den direkte Skatteydelse, som er Betingelse for Valgretten, maa man heller ikke se bort fra, at faktisk er Forholdet det, at man i Købstæderne og Vandkommunerne har Valgret med en Skatteydelse, der er langt under den, som der her er Tale om. Her er Minimum 6 Kr.; men i Købstæderne gaar man med Formue- og Lejlighedsstat ofte betydelig lavere, vistnok ofte til et Minimum af 50 Dre Kvartalet, og for Vandkommunernes Bedkommende er Forholdet det, at en hvilken som helst Ydelse, blot en Arbejdsdag i Kommunens Tjeneste, er tiltrækkelig til at give Valgret. Jeg indrømmer, at man ikke uden videre kan sammenligne Forholdene i Kjøbenhavn med Forholdene i Købstæderne og Landsognene, det er klart; men Forholdet mellem Valgretten for den almindelige Vælgerklasse uden for Kjøbenhavn og Valgretten, som den vil blive her i Kjøbenhavn efter dette Forslag, synes dog at være for stor, i alt Fald i Sammenhæng med den Valgret, som tænkes indrømmet de højtbesattede. Jeg kan derfor kun sige, at det forekommer mig, at man fra anden Side maa kunne erkende, at den Ordning, som her er foreslaaet, ikke kan siges at være fyldest-